

Akcia: Vajskovská dolina
Lokalita: Nízke Tatry

Parametre trasy:

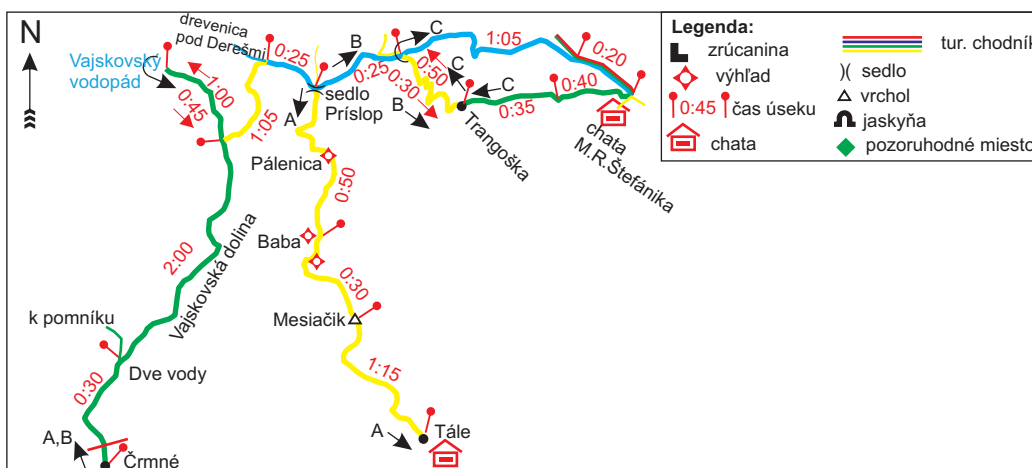
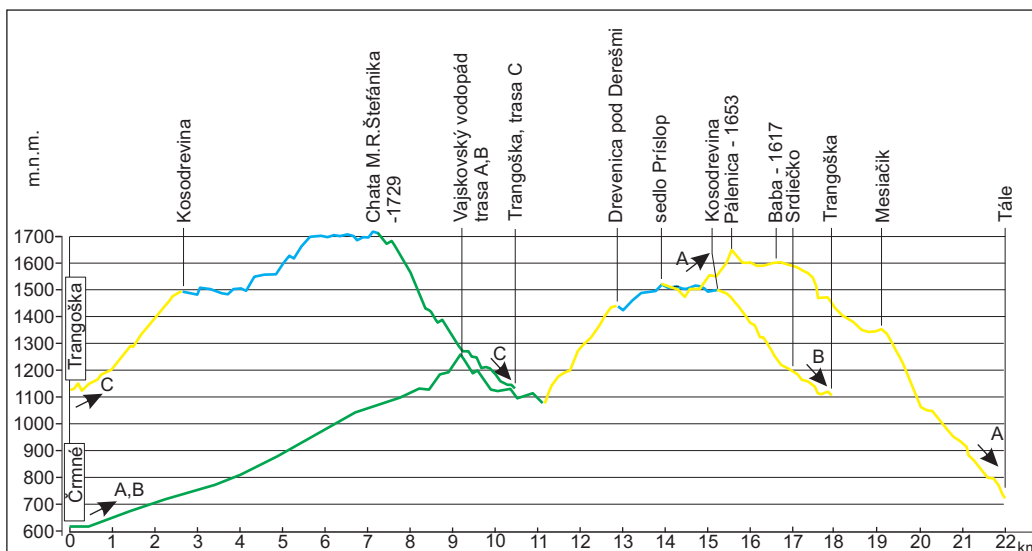
- A** Prevýšenie: 1100 m
 Dĺžka trasy: 21,5 km
 Čas bez prestávok: 8:20 hod.
- B** Prevýšenie: 1000 m
 Dĺžka trasy: 18 km
 Čas bez prestávok: 6:50 hod.
- C** Prevýšenie: 600 m
 Dĺžka trasy: 10,5 km
 Čas bez prestávok: 3:30 hod.

Zdroj: Turistická mapa VKÚ
 Nízke Tatry - Chopok

Dátum: 31.05.2008

Tiesňové volanie:
 112
 Vedúci akcie: Anton Minár

Poznámky:

Nízke Tatry majú prevažne hôľnatý, obľúbený charakter povrchu, iba v centrálnej, najvyššej časti je povrch pohoria bralnatý. Na svedomí to má jednak vytvorenie lokálnych ľadovcov v najvyšších častiach pohoria počas posledného zaľadnenia (najmä skupina Ďumbiera, Chopku a Kráľovej hole), ale aj neskoršia mrazová modelácia povrchu. Všetky tieto charakteristiky sa však vzťahujú v Nízkych Tatrách len na severne orientované doliny hlavného hrebeňa s dvomi výnimkami - južne orientovanou Vajskovskou a Lomnistou dolinou a očný hrebeň Skalky, ktorý ich oddeľuje.

Vytvorenie lokálnych horských ľadovcov v týchto dvoch dolinách dalo tejto oblasti divoký, skalnatý ráz, ktorý možno na slovenské pomery prirovnať k dolinám v Západných Tatrách. V ich záveroch sa nachádzajú mohutné kotly, doliny majú skalnatý, stupňovito členený ráz a toky, ktoré nimi tečú, vytvorili aj atraktívne kaskádovité vodopády. Obe ústia na hlavný hrebeň v oblasti známych vrchov Chabeneč (1 955 m) a Kotlíská (1 937 m).

Vajskovská dolina je považovaná v kruhoch milovníkov Nízkych Tatier za najkrajšiu v pohorí. Hoci východiskom do nej je známe stredisko Krpáčovo, je mimo pozornosti masovej návštevnosti. Dĺžka hlavnej doliny je vyše 10 km, preteká ňou Vajskovský potok. Na tom sa vytvorilo niekoľko zaujímavých vodopádov, často pospájaných do pôsobivých kaskád. Najmä horný úsek doliny od horárne Pálenice je v tomto smere mimoriadne atraktívny - na turistickej značke možno obdivovať najmä Dolný vodopád, ktorý spadá cez ťulový prah v troch výrazných stupňoch v celkovej výške 16 metrov. Vyššie, mimo značenej cesty je aj

Horný vodopád, ktorý tvorí takmer 50 m vysoká kaskáda. Záverečný kotol doliny má veľhorský ráz a vytvára mimoriadne pôsobivý dojem. Práve v týchto miestach, vrchných partiách Vajskovskej a Lomnistej doliny a oblasti vrcholu Skalka, boli koncom 60-tych rokov 20. storočia vysadené kamzíky, ktorým sa tu dobre darí a dnes ich tu možno bežne vidieť. Zaujímavosťou je aj rezervácia limby, ktorú umelo vysadili na východných svahoch doliny, v masíve vrchu Pálenica (1 654 m). Napokon, dolina má aj svoj historický rozmer - po potlačení SNP sa tu ukrývalo množstvo partizánov, čo dodnes dokladujú viaceré pamätníky. V bočnej dolinke - Kulichovej, ktorá vybieha z hlavnej doliny pod masív Žiarskej hole, je zasa pamätník jednej z najväčších lavínových tragédií na Slovensku - v roku 1956 tu zahynulo pod snehom 16 lesných robotníkov. Okrem toho sú tu dodnes pamiatky na kedysi čulú banskú činnosť - ťažbu antimonitu. Napokon, nádherné scenérie ponúka aj spomínaná južná hrebeňová rászoča Skalky. Je vôbec najmohutnejšia v Nízkych Tatrách, Skalka je s 1 980 m výšky najvyšším vrchom v pohorí mimo hlavného hrebeňa a celkovo piata najvyššia v Nízkych Tatrách. Hrebeň, spadajúci na Žiarsku hoľu (1 840 m) a neskôr na Žiar (1 408 m), obohacujú vysokohorské scenérie o zaujímavé skalné útvary, z ktorých najznámejšie sú Bosorky medzi Žiarom a Žiarskou hoľou.

Prístup Turistika v oblasti Vajskovskej doliny patrí k tomu najkrajšiemu, ale aj najnáročnejšiemu, čo možno v Nízkych Tatrách absolvovať. Na hrebeň Žiarska hoľa - Skalka sa vzťahuje sezónny uzáver, oficiálne

je kvôli ochrane kamzíkov prístupný len od 1. júla do 15. októbra.

Východiskom trasy A aj B je turistické stredisko Krpáčovo, konkrétne horáreň Črnné (650 m). Tu sa začína zelená značka, ktorá vedie po pevnej ceste hore dolinou. Z miesta zvaného dve vody (710 m, 30 min) vedie dolava odbočka do Kulichovej doliny k pamätníku lesných robotníkov, ktorých tu zasypala lavína (s návratom 1 h). Hlavná značka stúpa atraktívnym údolím s občasnými kaskádami a čoraz viac otvorenou scenériou. Pri horárni Pálenice (1 100 m, 2 h) opúšťa pevnú cestu a prudšie vystupuje k vodopádom (1 240 m, 2:45 h). Po dosiahnutí Vajskovského vodopádu sa vrátíme po tej istej ceste k horárni Pálenica, odkiaľ pokračujeme ďalej po žltej značke k Búde, odkiaľ pokračujeme modrou značkou do sedla Príslop (1 558 m). Tu začína skupina A výstup po žltej značke na Pálenicu (1 654 m) najvyšší bod našej túry, a skupina B pokračuje ďalej po modrej na Kosodrevinu a na chatu generála Štefánika, odtiaľ po zelenej na Trangošku, kde skupina B končí. Trasa A vedie z Pálenice hrebeňom cez ďalšie vrcholy Baba (1 618 m), Mesiačik (1 362 m) až do horského strediska Tále, kde trasa A končí.

Trasa C vychádza z Trangošky po žltej značke cez Srdiečko, potom strmým výstupom pod lyžiarskym vlekom na Kosodrevinu, kde pokračujeme modrou značkou až na chatu generála Štefánika a ďalej po zelenej okolo Jaskyne mŕtvych netopierov na Trangošku.